

Kontrola przeprowadzona przez Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt

Instytucja kontrolująca:

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie

Kontrola przeprowadzona w dniach:

09.10 – 24.11.2023 r.

Zakres kontroli:

Prowadzenie oceny użytkowości tucznej i rzeźnej świń dokonywanej po uboju oraz sprawdzenie wykonania zaleceń pokontrolnych.

Dokumenty kontrolne:

Protokół kontroli

KRAJOWE CENTRUM
HODOWLI ZWIERZĄT
w Warszawie

znak: WKZ.KHS.530.3.2023.3

PROTOKÓŁ PRZEBIEGU KONTROLI URZĘDOWEJ

przeprowadzonej w Instytucie Zootechniki – Państwowym Instytucie Badawczym, ul. Sarego 2, 31-047 Kraków (zwanym dalej IZ-PIB, Instytut).

Osobą kierującą podmiotem kontrolowanym jest Pan dr Krzysztof Duda – Dyrektor IZ-PIB (akta kontroli str. nr 3.1-7).

Kontrola urzędowa, w okresie od dnia 9 października 2023 r. do dnia 24 listopada 2023 r. została przeprowadzona przez kontrolerów Wydziału Kontroli Hodowli i Rozrodu Zwierząt Gospodarskich Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt (KCHZ):

1. Magdalenę Baraniewicz – Kołek, na podstawie Upoważnienia Nr 149/2023 z dnia 5 października 2023 r. (akta kontroli str. nr 2.1),
2. Tomasza Stachurskiego, na podstawie Upoważnienia Nr 150/2023 z dnia 5 października 2023 r. (akta kontroli str. nr 2.2),
3. Grzegorza Czub, na podstawie Upoważnienia Nr 151/2023 z dnia 5 października 2023 r. (akta kontroli str. nr 2.3).

Temat kontroli: Prowadzenie oceny użytkowości tucznej i rzeźnej świń dokonywanej po uboju oraz sprawdzenie wykonania zaleceń pokontrolnych.

Cel kontroli: Sprawdzenie prawidłowości prowadzenia oceny użytkowości tucznej i rzeźnej świń dokonywanej po uboju ze szczególnym uwzględnieniem zapisów w Szczegółowej metodyce oceny w Stacjach Kontroli Użytkowości Rzeźnej Trzody Chlewnej (SKURTCh) oraz obowiązujących przepisach.

Celem kontroli było również sprawdzenie czy podmiot kontrolowany wykonał zalecenia pokontrolne z kontroli przeprowadzonej w 2021 r. (znak: KHS.530.3.2021).

Kontrolą objęto okres od dnia 1 września 2022 r. do dnia 30 września 2023 r.

O terminie rozpoczęcia i zakresie kontroli KCHZ poinformowało IZ-PIB pismem znak: WKZ.KHS.530.3.2023.2 z dnia 21 września 2023 r. (akta kontroli str. nr 1.1-1.2).

Zastosowane metody kontroli:

Kontrola wielowątkowa o charakterze kompleksowym została przeprowadzona w sposób hybrydowy tj. w Zakładzie Doświadczalnym Pawłowice, ul. Mielżyńskich 14, 64-122 Pawłowice (zwanym dalej ZD Pawłowice), w Zakładzie Doświadczalnym Chorzelów Sp. z o.o., Chorzelów 771, 39-331 Chorzelów (zwanym dalej ZD Chorzelów Sp. z o.o.) oraz z wykorzystaniem elektronicznych środków przekazu. W ramach kontroli analizie merytorycznej została poddana dokumentacja przedstawiona do wglądu kontrolującym przez podmiot kontrolowany w odniesieniu do wymogów zawartych w Szczegółowej metodyce oceny w Stacjach Kontroli Użytkowości Rzeźnej Trzody Chlewnej (SKURTCh). Próba reprezentatywna do kontroli wyniosła nie mniej niż 10 % i została wybrana na podstawie przedstawionych przez podmiot kontrolowany liczebności świń poddanych ocenie użytkowości tucznej i rzeźnej dokonywanej po uboju w okresie objętym kontrolą, z podziałem na rasy/linie hodowlane/mieszańce w ZD Pawłowice oraz w ZD Chorzelów Sp. z o.o.

Do udzielania informacji i wyjaśnień związanych z tematem kontroli zostali upoważnieni: Pan Mirosław Tyra – Kierownik Zakładu Hodowli Trzody Chlewnej IZ-PIB, Pan Marian Kamyczek – Dyrektor IZ-PIB ZD Pawłowice, Pani Aurelia Mucha – pracownik Zakładu Hodowli Trzody Chlewnej IZ-PIB oraz Pan Jakub Lasek – kierownik SKURTCh w Chorzelowie (akta kontroli str. nr 4.1-2).

W trakcie działań kontrolnych, podmiot kontrolowany przekazał oryginały, kserokopie potwierdzone za zgodność z oryginałem lub skany dokumentów:

- KRS IZ-PIB, KRS ZD Chorzelów Sp. z o.o. (akta kontroli str. nr 3.1-17);
- upoważnień wystawionych przez osoby reprezentujące podmiot, dla pracowników udzielających informacji i wyjaśnień w trakcie kontroli (akta kontroli str. nr 4.1-2);
- szczegółowej metodyki oceny w Stacjach Kontroli Użytkowości Rzeźnej Trzody Chlewnej (SKURTCh), obowiązującej w okresie objętym kontrolą (akta kontroli str. nr 5.1-15);
- informacji o liczbie świń poddanych ocenie użytkowości tucznej i rzeźnej dokonywanej po uboju, z podziałem na rasy, linie hodowlane, mieszańce w okresie objętym kontrolą przeprowadzonej w każdym z ww. Zakładów Doświadczalnych (akta kontroli str. nr 5.16-17);

Y
18K

- specyfikacji towarzyszących zwierzętom przyjmowanym do SKURTCCh (akta kontroli str. nr 6.1-31);
- wyników oceny użytkowości tucznej i rzeźnej kojarzenia (akta kontroli str. nr 6.32-63);
- wyników oceny jakości mięsa kontrolowanych zwierząt (akta kontroli str. nr 6.64-87);
- raportów z oceny przed- i poubojowej (akta kontroli str. nr 6.64-79);
- dokumentów, w których odnotowywano przyrosty zwierząt, tzw. paszówek (akta kontroli str. nr 6.88-203);
- protokołów przekazania próbek materiału genetycznego do banku tkanek w Zakładzie Hodowli Trzody Chlewnej IZ PIB (akta kontroli str. nr 6.204-206);
- wyjaśnienia związane z tematem kontroli (akta kontroli str. nr 7.1-6).

Kontrolujący poddali analizie dane zawarte w dokumentach hodowlanych dla losowo wybranych zwierząt z ZD Pawłowice w liczbie: 4 sztuk rasy polska biała zwisloucha, 4 sztuk rasy wielka biała polska, 4 sztuk mieszańców ras wielka biała polska i polska biała zwisloucha, 4 sztuk mieszańców ras polska biała zwisloucha i wielka biała polska, 8 sztuk świń linii 990, natomiast dla zwierząt z ZD Chorzelów Sp. z o.o. w liczbie: 8 sztuk rasy polska biała zwisloucha, 4 sztuk rasy wielka biała polska, 2 sztuk mieszańców ras duroc i pietrain, 2 sztuk mieszańców ras pietrain i duroc, oraz po 1 sztuce dla rasy duroc, pietrain, mieszańców wielka biała polska i polska biała zwisloucha, mieszańców hampshire i duroc.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

IZ-PIB był uprawniony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do prowadzenia oceny wartości użytkowej w zakresie oceny użytkowości tucznej i rzeźnej świń dokonywanej po uboju¹.

Instytut został umieszczony w programach hodowlanych świń realizowanych przez Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS” i Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, jako osoba trzecia w rozumieniu rozporządzenia (UE)

¹ obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie podmiotów uprawnionych do prowadzenia oceny wartości użytkowej lub oceny genetycznej bydła, świń, owiec, kóz i koni, M. P. z 2021 r., poz. 126

2016/1012², w odniesieniu do prowadzenia oceny użytkowości tucznej i rzeźnej dokonywanej po uboju.

Instytut prowadził ocenę użytkowości tucznej i rzeźnej świń dokonywaną po uboju w oparciu o Szczegółową metodykę oceny w Stacjach Kontroli Użytkowości Rzeźnej Trzody Chlewnej (SKURTCh) (akta kontroli str. nr 5.1-15).

Ocena użytkowości tucznej i rzeźnej świń dokonywanej po uboju prowadzona jest w ZD Chorzelów Sp. z o.o. jak również w ZD Pawłowice (akta kontroli str. nr 6.1-203).

W okresie objętym kontrolą w ZD Chorzelów Sp. z o.o. oceniono 178 świń hodowlanych, natomiast w ZD Pawłowice ocenie użytkowości tucznej i rzeźnej dokonywanej po uboju poddano 183 zwierzęta (akta kontroli str. nr 5.16-17).

Wynik ustaleń i czynności kontrolnych:

1. W odniesieniu do zaleceń poprzedniej kontroli (znak: KHS.530.3.2021) kontrolujący stwierdzili, że podmiot nie usunął części stwierdzonych nieprawidłowości polegających na:
 - nieopisaniu w Szczegółowej metodyce oceny w Stacjach Kontroli Użytkowości Rzeźnej Trzody Chlewnej (SKURTCh) sposobu postępowania w przypadku padnięcia lub wybrakowania jednego z dwóch zwierząt z grupy testowej (akta kontroli str. nr 7.5) oraz sposobu i terminu przesyłania mięsa do laboratorium w celu wykonania badania tekstury mięsa i tłuszczu śródmięśniowego. Istniejące zapisy metodyki oceny sugerują, że badania laboratoryjne odbywają się w SKURTCh na mięsie otrzymanym prosto po rozbiórce ubitych zwierząt natomiast z informacji otrzymanych od podmiotu wynika, że są one dokonywane po dłuższym czasie, po przewiezieniu próbek mięsa do laboratorium;
 - przyjmowaniu do oceny zwierząt niespełniających wymagań w zakresie masy ciała;
 - wykonywaniu nieterminowych pomiarów masy ciała zwierząt w okresie tuczu kontrolnego.

² rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie zootechnicznych i genealogicznych warunków dotyczących hodowli zwierząt hodowlanych czystorasowych i mieszańców świń, handlu nimi i wprowadzania ich na terytorium Unii oraz handlu ich materiałem biologicznym wykorzystywanym do rozrodu i jego wprowadzania na terytorium Unii oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 652/2014, dyrektywy Rady 89/608/EWG i 90/425/EWG i uchylające niektóre akty w dziedzinie hodowli zwierząt

2. Zgodnie z zapisami metodyki, do oceny wybiera się po 2 loszki z jednego miotu, o masie ciała mieszczącej się w przedziale 20-26 kg i nie starsze niż 12 tygodni. Zwierzęta przyjmowane do SKURTCCh ewidencjonowane są poprzez nadanie siedmiocyfrowego numeru zawierającego: rok (2 ostatnie cyfry roku), serię (ilość powtórzeń w ciągu roku od 1 do 3), numer kojarzenia (od 001 do 200) i numer sztuki (1 lub 2).

Na podstawie specyfikacji dla 20 świń ocenionych w ZD Chorzelów Sp. z o.o. (akta kontroli str. nr 6.13-31), kontrola potwierdziła przestrzeganie ww. zapisów, za wyjątkiem wymogów dotyczących minimalnej i maksymalnej masy ciała. Stwierdzono przyjęcie 5 prosiąt o masie wyższej niż 26 kg (akta kontroli str. nr 6.27-31). Analiza ww. dokumentów dla 24 świń ocenionych w ZD Pawłowice (akta kontroli str. nr 6.1-12), wykazała przyjęcie 15 prosiąt o masie niższej niż 20 kg (akta kontroli str. nr 6.5-12).

3. Zgodnie z zapisami metodyki oceny, tucz kontrolny trwa od momentu, gdy zwierzę osiągnie masę ciała 30 kg do dnia uboju (gdy zwierzę waży ok 120 kg). Po raz pierwszy waży się zwierzęta w dniu przybycia, a następnie co 7 dni do dnia, w którym osiągną lub przekroczą 30 kg. Kontrolę masy ciała zwierząt wznawia się, gdy osiągną 10 tydzień tuczu. Ważenia powtarza się co 7 dni do dnia, w którym zwierzę przekroczy 110 kg masy ciała, a następnie w dniu uboju. W dniu poprzedzającym ubój dokonuje się pomiarów grubości słoniny i wysokości mięśnia najdłuższego grzbietu.

Analiza specyfikacji, paszówek, wyników oceny użytkowości tucznej i rzeźnej dla 20 świń ocenionych w ZD Chorzelów Sp. z o.o. (akta kontroli str. nr 6.13-31, 6.44-63, 6.6.120-203), potwierdziła przestrzeganie zapisów metodyki oceny dotyczącej terminowości dokonywania pomiarów masy ciała. Analiza ww. dokumentów dla 24 świń ocenionych w ZD Pawłowice (akta kontroli str. nr 6.1-13, 6.32-43, 6.88-119) wykazała, że w 6 przypadkach nie przestrzegano zapisów metodyki oceny dotyczącej terminowości dokonywania pomiarów masy ciała (akta kontroli str. nr 6.104-119).

4. Zgodnie z zapisami metodyki oceny, w dniu uboju zwierzęta są ważone (masa ciała ubijanych zwierząt powinna wynosić ok 120 kg). Po uboju, ważeniu podlegają półtusze, sadło i wyreby. Mierzy się wysokość mięśnia najdłuższego grzbietu i grubość słoniny. Szacuje się również procentową zawartość mięsa w

tuszy. Od każdej ocenionej sztuki pobiera się tkanki do banku materiału genetycznego.

Na podstawie wyników oceny użytkowości tucznej i rzeźnej, protokołów przekazania próbek materiału genetycznego do banku tkanek w Zakładzie Hodowli Trzody Chlewnej IZ PIB i raportów dla 20 świń ocenionych w ZD Chorzelów Sp. z o.o. oraz dla 24 świń ocenianych w ZD Pawłowice kontrola potwierdziła przestrzeganie wymagań opisanych w metodyce oceny (akta kontroli str. nr 6.32-6.63, 6.204-206).

5. Zgodnie z zapisami metodyki, ocena jakości mięsa obejmuje ustalenie następujących parametrów: barwy, pH, wodochłonności, zawartości tłuszczu śródmięśniowego i tekstury.

Na podstawie informacji otrzymanych od podmiotu wynika, że ww. pomiary są wykonywane (akta kontroli str. nr 6.64-87).

6. Zgodnie z zapisami metodyki oceny, dla każdego poddanego ocenie zwierzęcia oblicza się indeks selekcyjny, w którym uwzględnia się przyrost dzienny świń (w zakresie 30-120 kg), średnią grubość słoniny z 5 pomiarów, powierzchnię „oka” połównicy i masę szynki zadniej bez skóry i słoniny. W przypadku gdy dla knura zostanie skontrolowane minimum 8 szt. potomstwa w ciągu roku, oblicza się jego indeks selekcyjny.

Na podstawie wyników oceny użytkowości tucznej i rzeźnej dla 20 świń ocenianych w ZD Chorzelów Sp. z o.o. i dla 24 świń ocenianych w ZD Pawłowice potwierdzono obliczanie przez podmiot kontrolowany indeksów selekcyjnych (akta kontroli str. nr 6.32-6.63).

7. W trakcie bieżącej kontroli stwierdzono, że IZ-PIB w dalszym ciągu nie zmodyfikował metodyki poprzez dołączenie opisu sposobu postępowania po padnięciu lub wybrakowaniu jednego z dwóch zwierząt z grupy testowej, sposobu i terminu przesyłania mięsa do laboratorium w celu badania tekstury mięsa i tłuszczu śródmięśniowego oraz nie przestrzega zapisów metodyki w zakresie masy ciała prosiąt przyjmowanych do oceny i nieterminowych pomiarów masy ciała zwierząt poddanych ocenie.

W wyniku kontroli prowadzenia oceny użytkowości tucznej i rzeźnej dokonywanej po uboju oraz sprawdzenia wykonania zaleceń pokontrolnych w okresie objętym kontrolą w odniesieniu do obowiązujących przepisów nie stwierdzono uchybień.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości zostały przedstawione powyżej.

Informujemy o przysługującym prawie zgłoszenia w terminie 7 dni od daty doręczenia niniejszego protokołu pisemnych umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń w nim zawartych, z jednoczesnym przedstawieniem stronie kontrolującej materiałów dowodowych.

Niezłożenie umotywowanych zastrzeżeń jest jednoznaczne z przyjęciem ustaleń kontroli.

Niniejszy protokół sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach.

Za zespół kontrolujący:

ASYSTENT
Wydział Kontroli Hodowli i Rozrodu
Zwierząt Gospodarskich

Magdalena Baraniewicz-Końek

.....
(pieczętka oraz podpis kontrolera)

Warszawa, 24 listopada 2023 r.